

VARHAISEN PUUTTUMISEN MALLI

YHTEISÖLLINEN TYÖ

- Yhteisöllinen opiskeluhoolto kuuluu kaikille oppilaitoksen toimijoille.
- Yhteisöllisen opiskeluhoillon keinoin lisätään opiskelijoiden osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja ryhmään kuulumista.
- Tavoitteena on sujuva yhteistyö kodin ja oppilaitoksen välillä.
- Opetus- ja ohjaushenkilöstö seuraavat opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia.
- Jokaisessa toimipisteessä on [opiskeluhyvinvointiryhmä](#)
- Opiskeluhoillon toimijat ovat mukana yhteisöllisessä opiskeluhoollissa.
- Ulkopuoliset toimijat kuten etsivä nuorisotyö ovat mukana toiminnassa.

OSAO:n Hyvinvoinnin vuosikello

HUOLI PUHEEKSI

- Opinnot eivät etene HOKS:in mukaisesti esim. jatkuvat myöhästymiset, poissaolot.
- Työntekijä, jolla huoli herää ensimmäisenä, ottaa asian puheeksi opiskelijan kanssa. Alaikäisen opiskelijan huoltajaan otetaan yhteyttä.
- Tarjotaan oppilaitoksen palveluita opiskelijan tukeen ja konsultoidaan opiskeluhoillon ammattilaisia.
- Opiskelijalle tarjotaan opiskeluhoillon palveluita.
- Opiskelijan kanssa sovitaan jatko-toimenpiteet ja seuranta-aika.

HUOLI LISÄÄNTYY

- Opiskelijan opinnot eivät etene puheeksi ottamisen jälkeen.
- Huolta herättäviä luvallisia ja luvattomia poissaoloja kertyy edelleen.
- Huoli opiskelijan opiskelukyvyistä kasvaa.
- Opiskelijan kanssa keskustellaan opiskeluhoillon palveluiden vaihtoehdoista.
- Kutsutaan koolle tilanteen mukaan:
[PEDAGOGINEN PALAVERI](#)
tai
[MONIALAINEN ASiantuntijaryhmä](#)
- Opiskelijan kanssa sovitaan jatko-toimenpiteet ja seuranta-aika.

VAKAVAN HUOLEN Keskustelu

- Tehdyistä toimenpiteistä ja tuki-toimista huolimatta opinnot eivät etene.
- Huoli opiskelijan opiskelukyvyistä jatkuu.
- Tarjotaan opiskeluhoillon palveluita ja mahdollisesti konsultoidaan etsivää nuorisotyötä.
- Kutsutaan koolle:
[MONIALAINEN ASiantuntijaryhmä](#)
- Opiskelijan kanssa sovitaan jatko-toimenpiteet ja seuranta-aika.

Varhaisen tuen vaiheet ja tarjottu tuki täytyy näkyä Wilmassa ennen kuulemistä. Jos Wilmassa ei ole merkintöjä, järjestetään monialaisen asiantuntijaryhmän palaveri kuulemisen sijaan.

KUULEMINEN

- Aikaisemmin sovitut opiskelusuunnitelmat eivät toteudu.
- Opiskelijan opiskelukyvyistä on iso huoli.

[KUULEMISESSA](#)

voidaan sopia, että

- Opiskelija jatkaa opintoja. Sovitaan seurantajakso enintään neljän viikon ajalle. Jos suunnitelma ei toteudu, ja opiskelijalla ei ole siihen erityisen painavaa syytä, kutsutaan hänet uudelleen kuultavaksi.
- Opiskelija eroaa itse.
- Opiskelija keskeyttää opinnot määräajaksi.
- Opiskelija katsotaan eronneeksi ja valmistellaan viranhaltijapäätös

LASTENSUOJELU-/ HUOLI-ILMOITUS ON KAIKKIEN VELVOLLISUUS

Kaikki yhteydenotot ja tukitoimiin liittyvät asiat merkitään Wilman yhteydenotto-lokiin. HOKSiin kirjataan kaikki suunnitelmat, päivitykset ja muutokset.

→ [Ohjeet](#)

→ [Opiskelija](#)

→ [Omaopettaja](#)

→ [Erityisopettaja](#)

→ [Opinto-ohjaaja](#)

→ [Muu opetus- ja ohjaushenkilöstö](#)

→ [Koulutuspäällikkö](#)

Pyydän tukea,
kun sitä
tarvitsen

OPISKELIJA

KUN OPINTOSI ETENEVÄT SUUNNITELLUSTI

- Teet opettajan kanssa henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) ja sitoudut noudattamaan sitä.
- Olet vastuussa opinnoistasi ja niiden etenemisestä. Yhteisöllinen toiminta ja ryhmään kuuluminen lisäävät hyvinvointia.
- Opettajat ja ohjaajat seuraavat oppimistasi ja tarjoavat tukea, jos tarvitset sitä.
- Opiskeluhuollosta saat monenlaista tukea vaikeisiin tilanteisiin. Pyydä rohkeasti apua.

HUOLI PUHEEKSI

- Oppilaitoksen työntekijä keskustelee kanssasi, jos hän on huolissaan sinusta ja opinnoistasi. Jos olet alle 18-vuotias, asiasta voidaan keskustella myös huoltajan kanssa.
- Keskustelussa sovitaan aina selkeä jatkosuunnitelma.
- Saat tukea oppimiseen ja opiskeluun. Tukea antavat esimerkiksi opettajat, ohjaajat, erityisopettaja ja opinto-ohjaaja.
- Saat tukea elämäntilanteeseesi kuraattorilta, terveydenhoitajalta ja psykologilta.

HUOLI LISÄÄNTYY

- Oppilaitoksen työntekijä keskustelee tilanteesta kanssasi uudelleen, jos huoli sinusta kasvaa. Jos olet alle 18-vuotias, keskusteluun osallistuu myös huoltajasi.
- Tuen tarpeen mukaan voidaan järjestää tapaaminen, jossa mietitään yhdessä ratkaisuja. Tapaaminen voi olla:

A) PEDAGOGINEN PALAVERI,

jossa keskustellaan oppimiseen liittyvästä tuesta. Mukana voi olla esimerkiksi omaopettaja, erityisopettaja ja opinto-ohjaaja.

tai

B) MONIALAINEN ASiantuntijaryhmä,

joka kutsutaan suostumuksellasi. Mukana voi olla eri alojen asiantuntijoita esimerkiksi opettaja, kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja ja tukihenkilö.

Tapaamisessa sovitaan aina selkeä jatkosuunnitelma ja seuranta-aika.

VAKAVAN HUOLEN KESKUSTELU

- Jos opintosi eivät etene, kuten palaverissa on suunniteltu, sinut kutsutaan vakavan huolen keskusteluun.
- Koolle kutsutaan monialainen asiantuntijaryhmä. Mukana voi olla myös etsivä nuorisotyöntekijä, jos olet alle 29-vuotias.
- Tapaamisessa sinua kuullaan ja etsitään yhdessä ratkaisuja tilanteeseesi. Saamaasi tukea voidaan lisätä.
- Sinulle kerrotaan mahdollisesta kuulemistilaisuudesta.
- Tapaamisessa sovitaan aina selkeä jatkosuunnitelma.

KUULEMINEN

Kun opintosi eivät etene ja olemme huolissamme opiskelukyvystäsi:

- Sinut kutsutaan kuulemistilaisuuteen, jossa voit kertoa omasta tilanteestasi. Voit halutessasi ottaa mukaan avustajan.

Kuulemisessa voidaan sopia:

- a) Jatkat opintoja uuden suunnitelman mukaan. Tilannetta seurataan enintään neljän viikon ajan. Jos suunnitelma ei toteudu, eikä sinulla ole siihen erityisen painavaa syytä, sinut voidaan kutsua uudelleen kuultavaksi.
- b) Päädyt eroamaan opinnoista. Kuulemistilaisuudessa kerrot päätöksestäsi ja tieto välitetään opintotoimistoon. Jos olet oppivelvollinen, sinut voidaan katsoa eronneeksi vain silloin, kun olet jo aloittanut uudet opinnot, jotka täyttävät oppivelvollisuuden vaatimukset.
- c) Keskeytät opinnot määräajaksi esimerkiksi sairausloman, vanhempainvapaan tai asepalveluksen vuoksi.

Jos et osallistu kuulemiseen tai sinuun ei saada yhteyttä, sinut katsotaan eronneeksi.

*) Oppivelvollisten opiskelijoiden asiassa otetaan yhteys VALPAS-yhteyshenkilöön ja 16-29-vuotiaiden opiskelijoiden asiassa etsivään nuorisotyöhön.

Jos oppilaitoksessa herää huoli hyvinvoinnista ja olet alle 18-vuotias, oppilaitoksen työntekijöillä on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus (Lastensuojelulaki 25 §).

Jos oppilaitoksessa ollaan huolissaan terveydestäsi, turvallisuudestasi tai hyvinvoinnista ja olet täysi-ikäinen, huoli-ilmoitus voidaan tehdä sosiaalihuoltoon (Sosiaalihuoltolaki 35 §).

Kaikki huoleen liittyvät kirjaukset tehdään Wilmaan. Tämä auttaa seuraamaan tilannettasi.

OMAOPETTAJA

- Huolehdin ryhmäytymisestä koko opiskelijan opintopolun ajan.
- Käyn läpi poissaolokäytännöt ja oppilaitoksen säännöt.
- Teen ja päivitän HOKSin yhdessä opiskelijan kanssa. Tarkistan sen neljä kertaa vuodessa.
- Teen Wilma-kirjaukset viivyttämättä.
- Huolehdin urapolun suunnittelusta ja ohjauksesta (O-URA).
- Teen yhteistyötä alaikäisen opiskelijan huoltajan kanssa.
- Seuraan opiskelijan opintojen etenemistä säännöllisesti.
- Osallistun ryhmän kanssa yhteisöllisiin opiskeluhuollon toimintoihin.
- Teen tiivistä yhteistyötä opinto-ohjaajan kanssa.
- Tunnistan opiskelijan tuen tarpeen yhdessä erityisopettajan kanssa.
- Teen yhteistyötä opiskeluhuollon kanssa.

HUOLI PUHEEKSI

- Otan huoleni opiskelijasta puheeksi hänen kanssaan.
- Tarjoan opiskelijalle tukiovetusta.
- Olen yhteydessä alaikäisen huoltajaan yhdessä opiskelijan kanssa.
- Selvitän olemassa olevat tukitoimet.
- Konsultoin erityisopettajaa, muita opiskelijaa ohjaavia henkilöitä sekä opiskeluhooltoja nimettömästi tai yhdessä opiskelijan kanssa.
- Tarkistan [työvoimapolitiittisen koulutuksen poissaolokäytännöt](#).

Yhteistyö:

Opiskelija, huoltaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja, muu opetus- ja ohjaushenkilöstö, opiskeluhoolto, S2-opettaja

HUOLI LISÄÄNTYY

- Huoleni opiskelijan jaksamisesta ja opintojen etenemisestä kasvaa.
- Kutsun alaikäisen opiskelijan huoltajan palaveriin.
- Keskustelen opiskeluhoollon palveluiden vaihtoehdoista opiskelijan kanssa.
- Jos en saa yhteyttä opiskelijaan tai huoltajaan ja huoleni opiskelijasta on suuri, teen lastensuojelu- tai huoli-ilmoituksen
- Kutsun koolle: [PEDAGOGINEN PALAVERI](#) tai [MONIALAINEN ASiantuntijaryhmä](#)

Yhteistyö:

Opiskelija, huoltaja, opinto-ohjaaja, yhteistyöverkostot

VAKAVAN HUOLEN KESKUSTELU

- Opiskelijan opinnot eivät etene palaverissa sovitun suunnitelman mukaan ja huoli opiskelijasta jatkuu.
- Tarjoan opiskelijalle opiskeluhoollon palveluita.
- Kerron opiskelijalle mahdollisesta kuulemistilaisuudesta.
- Konsultoin Etsivää nuorisotyöntekijää.
- Kutsun koolle: [MONIALAINEN ASiantuntijaryhmä](#)

Yhteistyö:

Opiskelija, huoltaja, opinto-ohjaaja, yhteistyöverkostot

KUULEMINEN

- Ennen kuin kuulemiskutsu lähetetään varmistan, että opiskelija on käynyt läpi varhaisen puuttumisen vaiheet ja saanut tarvitsemansa tuen.
- Keskustelen opinto-ohjaajan kanssa ja ilmoitamme koulutuspäällikölle kuulemisen tarpeesta.
- Työvoimapolitiittinen koulutus: Oppilaitos ilmoittaa asiasta työllisyyspalveluihin, joka järjestää jatkotoimenpiteet.

LASTENSUOJELU-/ HUOLI-ILMOITUS ON KAIKKIEN VELVOLLISUUS

Kaikki yhteydenotot ja tukitoimiin liittyvät asiat merkitään Wilman yhteydenotto-lokiin. HOKSiin kirjataan kaikki suunnitelmat, päivitykset ja muutokset.

ERITYISOPETTAJA

- Vastaanotan tiedonsiirrot ja kirjaan opetuksen kannalta oleelliset tiedot Wilmaan.
- Konsultoin opetus- ja ohjaushenkilöstöä sekä opiskeluhuoltoa.
- Osallistun pyydettyäessä HOKS-keskusteluihin.
- Huolehdin alkukartoituksista.
- Tunnistan opiskelijan tuen tarpeen yhdessä omaopettajan kanssa. Suunnittelen tukitoimia.
- Teen erityisen tuen esityksen ja suunnitelman yhdessä omaopettajan ja opiskelijan kanssa.
- Tarkistan erityisen tuen suunnitelman kirjaukset osana HOKSin päivitystä.
- Teen tiivistä yhteistyötä omaopettajan kanssa.

HUOLI PUHEEKSI

- Keskustelen opiskelijan ja omaopettajan kanssa opiskeluihin liittyvistä haasteista.
- Tarjoan oppimiseen tukea tai annan erityisopetusta.

HUOLI LISÄÄNTYY

- Osallistun opiskelijan erityisen tuen palaveriin.
- Keskustelen opiskelijan ja alaikäisen opiskelijan huoltajan kanssa riittävästä tukitoimista.
- Tuen opiskelijaa opinnoissa ja seuran tukitoimien riittävyttä. Päivitan HOKSiin tuen suunnitelmia opiskelijan ja opettajien kanssa.

VAKAVAN HUOLEN KESKUSTELU

- Osallistun tapauskohtaisesti monialaisen asiantuntijaryhmän palaveriin.
- Laadin erityisen tuen esityksen ja suunnitelman, jos tarjotut tukitoimet eivät ole olleet riittäviä.

KUULEMINEN

- Osallistun tapauskohtaisesti kuulemistilaisuuteen.

LASTENSUOJELU- / HUOLI-ILMOITUS ON KAIKKIEN VELVOLLISUUS

Kaikki yhteydenotot ja tukitoimiin liittyvät asiat merkitään Wilman yhteydenotto-lokiin.
HOKSiin kirjataan kaikki suunnitelmat, päivitykset ja muutokset.

Osallistun kaikkiin prosessin vaiheisiin

OPINTO-OHJAAJA

- Teen tiivistä yhteistyötä omaopettajan kanssa.
- Huolehdin opiskelijan urapolun suunnittelusta ja ohjauksesta (O-URA).
- Osallistun yhteisölliseen opiskeluhooltoon.
- Kartoitan mahdollisia opintojen etenemiseen vaikuttavia tekijöitä.
- Teen Wilma-kirjaukset.

HUOLI PUHEEKSI

- Seuraan opintojen etenemistä.
- Keskustelen sovittujen tukitoimien toteutumisesta ja riittävästä opiskelijan kanssa.
- Käyn uraohjauskeskustelun opiskelijan kanssa, jos hän haluaa vaihtaa alaa. Selvitän erilaisia mahdollisuuksia.
- Konsultoin opiskelijahuoltoa nimettömästi tai yhdessä opiskelijan kanssa.

Yhteistyö:

Omaopettaja, opiskelija, huoltaja, erityisopettaja, S2-opettaja, opiskeluhoolto

HUOLI LISÄÄNTYY

- Arvioin yhdessä opiskelijan, omaopettajan ja alaikäisen opiskelijan huoltajan kanssa tukitoimien toteutumista ja riittävyttä.
- Keskustelen omaopettajan kanssa palaverin tarpeesta ja osallistun siihen tarvittaessa.

PEDAGOGINEN PALAVERI

TAI

MONIALAINEN ASiantuntijaryhmä

Yhteistyö:

Omaopettaja, opiskelija, huoltaja, erityisopettaja yhteistyöverkostot

VAKAVAN HUOLEN KESKUSTELU

- Kutsun koolle ja/tai osallistun

MONIALAINEN ASiantuntijaryhmä

Yhteistyö:

Opiskelija, huoltaja, yhteistyöverkostot

KUULEMINEN

- Keskustelen omaopettajan kanssa opiskelijan kuulemistilaisuuden järjestämisestä.
- Laitan kutsun kuulemisesta koulutuspäällikön varaaman aikataulun mukaan omaopettajalle, koulutuspäällikölle ja tarvittaessa erityisopettajalle.
- Laitan kutsun kuulemiseen opiskelijalle ja alaikäisen kohdalla myös huoltajalle.
- Kirjaan kuulemistilaisuuden tiedon lyhyesti Wilmaan.
- Kutsun kuulemistilaisuuteen tarvittaessa myös muita toimijoita (esim. etsivä nuorisotyö)
- Jos opiskelija jatkaa opintoja, sovin neljän viikon sisään ohjauskeskustelun hänen kanssaan.
- Jos opiskelija ei jatka opintoja, täytän erolomakkeen.
- Varmistan oppivelvollisen uuden opiskelupaikan tai ilmoitan VALPAS-yhteyshenkilölle.
- Teen ilmoituksen etsivään nuorisotyöhön alle 29-vuotiaasta opiskelijasta.

LASTENSUOJELU-/ HUOLI-ILMOITUS ON KAIKKIEN VELVOLLISUUS

Kaikki yhteydenotot ja tukitoimiin liittyvät asiat merkitään Wilman yhteydenotto-lokiin.
HOKSiin kirjataan kaikki suunnitelmat, päivitykset ja muutokset.

Kuuntelen,
tuen ja
kannustan

MUU OPETUS- JA OHJAUSHENKILÖSTÖ

- Edistän opiskelijoiden osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja ryhmään kuulumista.
- Havainnoin opiskelijan opintojen etenemistä.
- Suunnittelen tukitoimia yhteistyössä omaopettajan ja erityisopettajan kanssa.

HUOLI PUHEEKSI

- Otan huoleni opiskelijasta puheeksi hänen kanssaan.
- Tilanteen vaatiessa olen yhteydessä omaopettajaan, erityisopettajaan, opinto-ohjaajaan, kuraattoriin, terveydenhoitajaan tai muuhun tahoon, jos opiskelija antaa luvan.
- Tuen opiskelijaa suunnitelman mukaisesti.

HUOLI LISÄÄNTYY

- Seuraan tukitoimien vaikuttavuutta ja ehdotan muutoksia tarpeen mukaan.
- Osallistun opiskelijan tukeen liittyviin palavereihin, jos opiskelija niin toivoo.

VAKAVAN HUOLEN KESKUSTELU

- Seuraan tukitoimien vaikuttavuutta ja ehdotan muutoksia tarpeen mukaan.
- Osallistun opiskelijan tukeen liittyviin palavereihin, jos opiskelija niin toivoo.

KUULEMINEN

- Osallistun kuulemiseen, jos opiskelija niin toivoo.

Yhteistyö:
Omaopettaja, opiskelija, huoltaja,
opinto-ohjaaja, erityisopettaja,
S2-opettaja, yto-opettaja, ohjaaja,
opiskeluhoolto

Yhteistyö:
Omaopettaja, opiskelija, huoltaja,
opinto-ohjaaja, erityisopettaja,
S2-opettaja, yto-opettaja, ohjaaja,
opiskeluhoolto, yhteistyöverkostot

LASTENSUOJELU- / HUOLI-ILMOITUS ON KAIKKIEN VELVOLLISUUS

Kaikki yhteydenotot ja tukitoimiin liittyvät asiat merkitään Wilman yhteydenotto-lokiin.
HOKSiin kirjataan kaikki suunnitelmat, päivitykset ja muutokset.

Varmistan, että Varpumallia käytetään johdonmukaisesti ja yhdenvertaisesti

KOULUTUSPÄÄLLIKKÖ

- Varmistan Varhaisen puuttumisen mallin johdonmukaisen käytön kaikissa tiimeissä.
- Seuraan VARPUMallin toteutumista ja varmistan, että kirjaamisen käytänteitä noudatetaan.
- Mahdollistan resurssit varhaisen tunnistamisen ja puuttumisen toimenpiteille.
- Tuen henkilöstöä mallin käytössä ja varmistan toimivan yhteistyön eri toimijoiden välillä.
- Kehitän toimintamallia palautteen pohjalta (opiskelijat, opetus- ja ohjaushenkilöstö, huoltajat)
- Mahdollistan tarvittavat HOKS- ja muut keskustelut mm. opetusjärjestelyin.
- Toimipistevastaavana koulutuspäällikkönä johdan opiskeluhuvinvointiryhmää.

HUOLI PUHEEKSI

- Varmistan opettajille riittävät resurssit ja aktiivista tukea mallin käyttöön.
- Seuraan opiskelijaryhmien poissaolojen kertymistä systemaattisesti.

HUOLI LISÄÄNTYY

- Seuraan säännöllisesti Näpsäkästä ennakoilmoitusta tilanteista, joissa opiskelijan kanssa ollaan siirtymässä vakavan huolen keskusteluun.

VAKAVAN HUOLEN KESKUSTELU

- Tarkistan ennen kuulemistä, että opettaja on tarjonnut kaikki prosessin mukaiset varhaisen tuen toimenpiteet ja tehnyt niistä kirjaukset Wilmaan.
- Mikäli tukea ei ole annettu tai kirjaukset ovat puutteelliset kuulemistä ei toteuteta vaan asia palautuu omaopettajalle.
- Aikataulutun kalenteriini säännöllisiä aikoja kuulemista varten.

KUULEMINEN

KUULEMISESSA:

- Toimin puheenjohtajana kuulemistilanteessa.
- Hyödynnän opetus- ja ohjaushenkilöstön asiantuntijuutta kuulemistilanteessa.
- Kuuntelen opiskelijaa aidosti ja annan hänelle tilaa kertoa näkemyksensä.
- Käyn keskustelun opiskelijan kanssa, en hänen ylitseen.
- Varmistan, että opiskelija ymmärtää tilanteen, käsiteltävät asiat ja seuraavat askeleet.
- Kohdennan huomioni opiskelijan kokemukseen, tarpeisiin ja oikeuksiin.

LASTENSUOJELU-/ HUOLI-ILMOITUS ON KAIKKIEN VELVOLLISUUS

Kaikki yhteydenotot ja tukitoimiin liittyvät asiat merkitään Wilman yhteydenotto-lokiin.
HOKSiin kirjataan kaikki suunnitelmat, päivitykset ja muutokset.

Toimintamalli

Varhaisen puuttumisen mallin tarkoituksena on antaa OSAOn opetus- ja ohjaushenkilöstölle konkreettinen ohjeistus oman työn tueksi ja yhteisten menetelmien toteuttamiseksi. Positiivisella läsnäololla, huomioimisella ja välittämällä voidaan vaikuttaa opiskelijan hyvinvointiin merkittävästi. Yksikin hyvä kohtaaminen voi olla ratkaiseva tekijä nuoren elämässä.

Varhaisella puuttumisella tarkoitetaan opiskelijan opiskeluun liittyvien vaikeuksien varhaista tunnistamista ja niiden ottamista puheeksi. Opiskelijan ja mahdollisesti huoltajan kanssa hyödynnetään oppilaitoksen toimijoita ja yhteistyöverkostoja, kun etsitään ratkaisuja. Varhainen puuttuminen alkaa pienistä havainnoista ja johtaa opiskelijan tukemiseen.

Varhaisessa puuttumisessa on kysymys siitä, että opiskelijasta välitetään ja että hänelle asetetaan rajoja, joista pidetään kiinni. Jokaisella työntekijällä on velvollisuus aloittaa viipymättä varhaisen tuen toimenpiteet, joilla pyritään löytämään mahdollisuuksia onnistua.

Opiskelija voi itse kertoa tarvitsevänsä apua, tai joku muu voi ilmaista huolensa opiskelijasta. Opiskelijalla on oikeus saada opetusta, ohjausta ja oppimisen tukea sekä opiskeluhuollon palveluita.

Opiskeluhuollon palvelut (kuraattori, psykologi ja terveydenhoitaja) sekä oppilaitoksen ulkopuoliset verkostot (etsivä nuorisotyö, ohjaamo) ovat opiskelijoiden, huoltajien ja opettajien tukena. Opiskeluhuoltoa voi konsultoida nimettömänä tai opiskelijan luvalla.

Opiskelijalla on mahdollisesti vaikeuksia, kun

- opinnot eivät etene HOKSin mukaisesti eikä opintosuorituksia kerry.
- opiskelija
  - on läsnä, muttei osallistu opetukseen.
  - ei vastaa viesteihin tai yhteydenpito on haastavaa.
  - on toistuvasti myöhässä tai poissa.
  - on epätavallisen väsynyt, olemukseltaan ahdistunut, alakuloinen, aggressiivinen tai häiriköi.
- opiskelijalla on vaikeuksia oppimisessa ja keskittymisessä.
- opiskelijan
  - käytös muuttuu tai hänen elämäntilanteessaan on tapahtunut muutoksia.
  - puheet ovat sekavia ja epärealistisia tai hän kertoo käyttävänsä päihteitä.

Nopeaa reagointia edellyttävät tilanteet:

- opiskelija uhkaa vahingoittaa itseään tai muita.
- opiskelijan käytös on sekavaa tai harhaista.
- mahdolliset väkivallan tai itsetuhoisuuden merkit

Akuuteissa tilanteissa ota yhteys hätänumeroon 112

Lähde: OSAO päihdetoimintamalli 2023

OPISKELUHYVINVOINTIRYHMÄ (OHR)

- Jokaisessa toimipisteessä toimii oma opiskeluhyvinvointiryhmä, joka on oman toimipisteen hyvinvointityön keskeinen toimija.
- Opiskeluhyvinvointiryhmä on kokoonpanoltaan monialainen. Se koostuu opetus- ja ohjaushenkilöistä, opiskeluhuollon toimijoista, opiskelija edustuksesta ja huoltajan edustuksesta.
- Työskentely on yhteisöllistä ja ennaltaehkäisevää.
- Asioita käsitellään aina yleisellä ja yhteisöllisellä tavalla.
- Hyvinvointiryhmän päätarkoituksena on yhteisöllisen hyvinvointityön varmistaminen toimipisteessä.
- On tärkeää, että ryhmä kokoontuu riittävän usein.

TEHTÄVÄT KOKOUKSISSA:

- **Yhteisölliseen opiskeluhooltoon liittyviä aiheita:** yhteisöllisen työn tavoitteiden asettaminen, ryhmäytymiset, osallisuuteen, vuorovaikutukseen, terveyteen ja turvallisuuteen liittyvät käytänteet ja niiden edistäminen.
- **Yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon liittyvät aiheet:** yleiseen koordinointiin liittyvät tehtävät: esimerkiksi: konsultaatio, monialaisen asiantuntijaryhmään liittyvät asiat, opiskelijapalveluihin ohjaus, muiden palvelujen jalkautuminen yksikköön kuten nuorisotyö, seurakunta. Sekä koulutustarpeiden tunnistaminen ja koulutuksen järjestäminen henkilökunnalle.
- Ajankohtaisten ilmiöiden seuraaminen toimipisteissä, miten puuttua näihin.
- Erilaisten tietojen läpikäyminen ryhmässä (kouluterveyskysely, amisbarometri, TEA-viisari yms.).
- Toiminnan arviointi ja työn kehittäminen.

Lähde: THL toisella asteella toimien – opas oppilaitoksen opiskeluhooltoryhmälle

PEDAGOGINEN PALAVERI

- Pedagogisen palaverin tarkoituksena on tunnistaa opiskelijan tuen tarpeet. Näin tunnistetaan osaamisen kehittämisen tarpeet sekä ehkäistään varhaisessa vaiheessa opintojen ja oppimisen pulmia, hankalien asioiden ja tilanteiden lisääntymistä.
- Pedagogisessa palaverissa suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään opiskelijan yksilöllistä pedagogista tukea.
- Ryhmä kootaan opiskelijakohtaisesti seuraavista toimijoista (ei tarvita opiskelijan suostumusta): opiskelija, huoltaja, oma opettaja, erityisopettaja, opinto-ohjaaja, s2-opettaja.
- Tavoitteena on löytää opintojen etenemiseen ja toteutuksen tukemiseen pedagogisia ratkaisuja.
- Kirjaukset tehdään HOKS:iin ohjauksen ja tuen suunnitelmaan.
- Erityisopiskelijan kohdalla kirjaukset tehdään erityisen tuen suunnitelmaan.
- Tapaamisen lopussa tehdään selkeä jatkosuunnitelma ja sovitaan seurantalpalaverista. Ennen tapaamisen päättämistä opiskelijalta kysytään, mitä asioita on sovittu. Opiskelijalle voidaan lukea kokouksen muistiinpanot ja varmistaa, että hän on samaa mieltä. Opiskelijan näkemyksen kuuleminen on tärkeintä.

- Monialainen asiantuntijaryhmä pohjautuu Oppilas- ja opiskeluhuoltolakiin
  - **11 § Tiedottamis- ja ohjausvelvollisuus:** koulutuksen järjestäjällä on vastuu tiedottaa huoltajia ja opiskelijoita opiskeluhuollon palveluista. Oppilaitoksen ja opiskeluhuollon henkilökunnalla on vastuu ohjata opiskelijaa hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhuollon etuuksia ja palveluita.
  - **19 § Yksittäistä opiskelijaa koskevan opiskeluhuoltoasian käsittely:** perustuu opiskelijan suostumukseen.
  - **18§ Opiskelija ja hänen laillisen edustajansa asema opiskeluhuollossa:** Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluja. Alaikäisellä opiskelijalla on kuitenkin oikeus kieltää psykologi- tai kuraattorikäyntinsä ilmoittaminen huoltajille, mikäli hänen ikänsä ja kehitystasonsa sekä asian laatu huomioon ottaen salaaminen ei ole selvästi lapsen edun vastaista. Arvion alaikäisen edun toteutumisesta tekee opiskeluhuollon sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilö.
Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (2013/1287)
- Monialaisessa asiantuntijaryhmässä selvitetään yksittäisen opiskelijan opiskeluhuollon tarvetta tai toteutetaan jo sovittuja tukitoimia. Ryhmän monialaisuus syntyy opiskeluhuollon toimijoiden, kuten terveydenhoitajan, kuraattorin tai psykologin, mukanaolosta.
- Opiskelijalla on oikeus vaikuttaa siihen, ketkä asiantuntijat osallistuvat.
- Lisäksi kutsutaan kaikki opiskelijan asian kannalta jo olemassa olevat koulun ulkopuoliset tuki/hoitotahot (esimerkiksi sosiaaliohjaaja/työntekijä, tukihenkilö, terapeutti, sairaanhoitaja) tai esimerkiksi muu opiskelijalle tärkeä henkilö.
- Omaopettaja tai opinto-ohjaaja sopii monialaisen asiantuntijaryhmän kokoonpanon opiskelijan kanssa ja kutsuu koolle.
- Koollekutsujana voi olla opetushenkilöstö tai opiskeluhuollon toimija. Tarve palaveriin voi tulla myös opiskelijan tukiverkostosta. Ryhmän kokoaa henkilö, jolla huoli herää.
- Täytä **SUOSTUMUS OPISKELUHUOLLON PALVELUIHIN-lomake** yhdessä opiskelijan kanssa.

MONIALAISEN ASiantuntijaryhmän TOIMINTAMALLI

2/3

Olemme opiskelijan valitsema monialainen tiimi.

MONIALAISEN ASiantuntijaryhmän KOKOAMINEN:

- Koollekutsuja kokoaa ryhmän opiskelijan toiveiden mukaisesti. Ennen tapaamista on ammattilaisten ja huoltajan käytävä vuoropuhelua opiskelijan tilanteesta sekä olemassa olevista tukitoimista. Tämä parantaa verkoston yhteistyötä ja vuorovaikutusta. Kun kaikki osapuolet ovat alusta asti samalla sivulla, se heijastuu positiivisesti myös opiskelijaan.

MONIALAISEN ASiantuntijaryhmän TAPAAMINEN:

- Tapaamisen alussa osallistujat esittäytyvät toisilleen. Kerrataan asia, jonka vuoksi ryhmä on kutsuttu koolle.
- Sovitaan yhdessä vastuuhenkilö, joka tekee opiskeluhuoltokertomuksen ja kirjaukset. Vastuuhenkilön tulee kuulua OSAOn henkilöstöön. Monialaisessa asiantuntijaryhmässä sovitut opiskeluhuollon järjestämisen ja toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot kirjataan Wilma-tietojärjestelmässä olevaan opiskeluhuoltokertomukseen. Myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet voivat tehdä tällaisia kirjauksia salassapitovelvoitteiden estämättä.
- Tapaamisessa on tärkeää, että asioista keskustellaan opiskelijan kanssa, ei ammattilaisten välisenä keskusteluna opiskelijan yli.
- Tapaamisen lopussa tehdään selkeä jatkosuunnitelma ja sovitaan seurantalaverista. Ennen tapaamisen päättämistä opiskelijalta kysytään, mitä asioita on sovittu. Opiskelijalle voidaan lukea kokouksen muistiinpanot ja varmistaa, että hän on samaa mieltä. Opiskelijan näkemyksen kuuleminen on tärkeintä.
- Opiskeluhuoltokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon aikajärjestyksessä eteneväksi.

Lähde: Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (2013/1287)14§

JOS OPISKELIJA KIELTÄYTYY MONIALAISESTA ASiantuntijaryhmästä

3/3

- Jos opiskelija kieltäytyy monialaisesta asiantuntijaryhmästä, oppilaitoksen on kunnioitettava tätä tahtoa, mutta tuki ei lopu siihen.

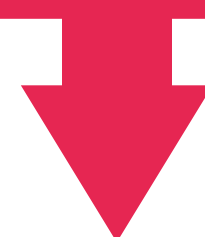
Tässä ovat askeleet, joita seurataan, jos opintoihin tarvitaan tukea ilman monialaista asiantuntijaryhmää:

- **Yksilökohtainen tuki jatkuu:** Opiskelijalla on silti oikeus tavata opiskeluhuollon kuraattoria, psykologia tai terveydenhoitaja täysin kahden kesken. Nämä tapaamiset eivät vaadi monialaista ryhmää.
- **Pedagoginen tuki:** Koulu on velvollinen järjestämään opiskeluun liittyvää tukea.
- **Yhteistyö huoltajien kanssa:** Jos opiskelija on alaikäinen, oppilaitos on yhteydessä kotiin tilanteen ratkaisemiseksi.
- **Huoli-ilmoitus tai lastensuojeluilmoitus:** Jos opintojen etenemättömyys tai muu tilanne viittaa siihen, että nuoren kasvu ja kehitys ovat vaarassa, opettajalla on virkavelvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus tai ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta. Tämä ei vaadi opiskelijan suostumusta.

- Opinto-ohjaaja kirjaa kuulemistilaisuuden tiedon lyhyesti Wilmaan. Merkintä tehdään Ohjauskeskustelut ja yhteydenotot -taulukko.
- Wilmaan ei saa kirjata arkaluonteisia tietoja. Esimerkiksi terveystietoja ei koskaan kirjoiteta.
- Kuulemistilaisuudesta ei kirjoiteta erillistä muistiota.

Kuulemistilaisuudessa ovat mukana:

- Koulutuspäällikkö, joka toimii puheenjohtajana.
  - Opiskelija sekä hänen huoltajansa tai muu laillinen edustaja tai avustaja.
  - Omaopettaja ja opinto-ohjaaja.
  - Erityisopettaja, ohjaaja tai muu tarpeellinen työntekijä.
  - Oppivelvolliset: mahdollisuuksien mukaan tilaisuudessa on myös kunnan oppivelvollisuudesta vastaava henkilö.
  - Huomioi, että oppivelvollisten osalta yhteydenottovelvollisuus VALPAS-yhteyshenkilöön on hoidettava!
  - 18–29-vuotiaat: mahdollisuuksien mukaan mukana on etsivän nuorisotyön edustaja.
-
- Alaikäisen opiskelijan huoltajaa on aina kuultava, ennen kuin opiskelija erotetaan tai hänet katsotaan eronneeksi oppilaitoksesta tai opiskelija-asuntolasta. Huoltajalle kerrotaan aina myös kurinpidollisista ja muista toimenpiteistä.
  - Jos opiskelija ei saavu kuulemistilaisuuteen, häneen otetaan yhteyttä puhelimitse. Kuuleminen voidaan perustellusta syystä hoitaa puhelimitse. Kuulemiselle voidaan myös sopia uusi aika lähipäiville.
-
- Kuulemistilaisuus järjestetään, vaikka oppivelvollinen tai huoltaja eivät osallistu sovittuun kuulemistilaisuuteen tai heitä ei tavoiteta. Asiasta voidaan tehdä päätös myös ilman heidän läsnäoloaan.

A) Opiskelija jatkaa opintojaan:

Sovitaan enintään neljä viikkoa kestävä seurantajakso. Seurantajakso kirjataan Wilmaan Ohjauksen ja tuen suunnitelmaan.

Jos opiskelija ei jatka opintojaan suunnitelman mukaisesti seurantajakson aikana, ja hänellä ei ole siihen erityisen painavaa syytä, hänet kutsutaan uudelleen kuultavaksi.

B) Opiskelija eroaa itse:

Opiskelija allekirjoittaa kuulemistilaisuudessa "Opiskelijan eronneeksi katsominen ja/tai sisäinen siirtyminen" -lomakkeen. Lomake toimitetaan opintotoimistoon. Oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi omalla ilmoituksellaan vain silloin, kun hän on aloittanut uudet opinnot, jotka täyttävät oppivelvollisuuden suorittamisen ehdot.

Tämä tieto tulee tarkistaa VALPAS-järjestelmästä.

C) Opiskelija keskeyttää opinnot määräaikaisesti:

Jos opiskelija keskeyttää opintonsa määräajaksi, hän täyttää lomakkeen "Opintojen väliaikainen tai määräaikainen keskeyttäminen". Lomake täytetään kuulemistilaisuudessa tai sovitun määräajan kuluessa.

Opiskelija toimittaa tarvittavat liitteet sille henkilölle, jolle liitteiden vastaanottaminen on sovittu.

D) Opiskelija katsotaan eronneeksi ja eroamisesta valmistellaan viranhaltijapäätös.

Oppivelvollinen katsotaan eronneeksi 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla perusteella viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun hän on viimeisen kerran osallistunut henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen taikka näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen.

LASTENSUOJELU- JA HUOLI-ILMOITUS

- Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia kasvatus-, opetus-, sosiaali- ja terveysalalla työskenteleviä henkilöitä. Velvollisuus on laki, joka koskee juuri sinua! [Lastensuojelulaki 417/2007, §25 (7)].
- Huoli- tai lastensuojeluilmoituksen tekemisen kynnyksen pitäisi olla hyvin matala. Näitä tilanteita voivat olla esimerkiksi lapsen tai nuoren jatkuva koulun laiminlyönti, lapsen päihteidenkäyttö, itsetuhoisuus, lapsen huoltajan päihde- tai mielenterveysongelmat. Ilmoituksen tekemisen jälkeen Pohteen sosiaalihuollon asiantuntija on yhteydessä perheeseen/opiskelijaan ja tekee palvelutarpeen arvioinnin.
- Mikäli asia ei voi odottaa, ota yhteyttä Pohteen sosiaali- ja kriisipäivystykseen (24 h) puh. 044 703 6235 tai 112.

[Ohje: Lastensuojeluilmoituksen tekeminen](#)